

ویژه

**سفر عراقچی به کابل در کانون توجه**



سفر سید عباس عراقچی رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان به کابل و دیدار با مقام‌های بلندپایه افغانستان در حالی انجام شد که ابعاد اقتصادی این سفر با توجه به همراه بودن یک تیم تخصصی در این حوزه، نویدبخش توسعه روابط تجاری میان دو کشور است.

به گزارش ایرنا، وزیر امور خارجه ایران صبح دیروز یکشنبه در راس هیاتی وارد کابل پایتخت افغانستان شد و در دیدار با «امیر خان متقی» سرپرست وزارت امور خارجه افغانستان تأکید کرد که ایران و افغانستان دو کشور دوست و برادر و مسلمان هستند.

عراقچی خاطر نشان کرد: ارتباطات اقتصادی ایران و افغانستان در سطح بسیار خوبی است و امیدوارم در این سفر روابط را هرچه بیشتر در جهت منافع ملی دو کشور و دو ملت گسترش دهیم.

لازم به یادآوری است که پیوندهای عمیق تاریخی، فرهنگی، زبانی و دینی بین دو ملت همسایه، ضرورت تقویت هماهنگی و همکاری بین ایران و افغانستان را در راستای تأمین منافع عالیه دو ملت و مقابله با چالش‌ها به امری ضروری در این بازه زمانی تبدیل کرده است.

در ادامه این سفر طیفی از موضوعات و مباحث مورد علاقه با نگرانی دو طرف مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این سفر نمایندگان وزارتخانه‌های مختلف و یک هیات اقتصادی و تجاری وزیر امور خارجه را همراهی کرده‌اند.
ذکر جالبی از مقام‌های ارشد وزارت امور خارجه طالبان سفر عراقچی به کابل را زمینه‌ساز ورود روابط دو کشور به مرحله‌ای تازه دانست و اعلام کرد: «منافع مشترک سیاسی، اقتصادی و امنیتی میان افغانستان و ایران، فرصتی برای تقویت همکاری‌های دوجانبه است.»

#### پولیتیک

### تناقض ترامپ درباره ایران

رئیس جمهور آمریکا اعلام کرده است که می‌خواهد مذاکره با ایران را دنبال کند ولی جدا از موضع‌گیری‌های شفاهی، هنوز اقدام عملی بخصوص در حوزه انتصاب‌های چهره‌های مربوط به این پرونده از دولت او دیده نشده است. بازگشت دونالد ترامپ، رئیس جمهور پرحاشیه آمریکا به کاخ سفید با حرف و حدیث‌های زیادی درباره رویکرد احتمالی او درباره ایران همراه بوده است. رئیس‌جمهور فعلی آمریکا که گفته می‌شدد تاجر مسلک و اهل معامله است، خواسته یا ناخواسته سیاستی خصمانه را در قبال ایران اتخاذ کرد و با خروج از توافق برجام و سیاست فشار حداکثری و همچنین دستور ترور شهید سلیمانی، مردم و مقامات کشورمان را بیش از پیش نسبت به رفتار مقامات آمریکایی بدبین کرده. با این حال برخی معتقدند، ترامپ در دور جدید ریاست جمهوری خود می‌خواهد در رویکرد سابق خود نسبت به پرونده ایران تجدید نظر کند و منافع آمریکا را فاصله گرفتن از جنگ در خاورمیانه و مذاکره با ایران می‌بیند اما افرادی که برای سمت‌های کلیدی در دولت خود انتخاب کرده با آنچه برزبان می‌آورد تفاوت می‌کند. «دیوید سترگ» خبرنگار روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی می‌نویسد: در آستانه مراسم تحلیف، دونالد ترامپ درباره احیای کمپین «فشار حداکثری» علیه ایران صحبت کرده است و وقتی از او در مورد حمله نظامی احتمالی به ایران سؤال شده، می‌گوید «هر اتفاقی ممکن است بیفتد». درک ترامپ از «معامله» به شدت بر این مفهوم مبنی است که طرف مقابل باید نرم شود تا بهترین توافق را از «موضع قدرت» به دست آورد.

ترامپ با وجود اقدامات سنگین‌ترانه دوره اول ریاست جمهوری خود در قبال ایران، در دولت جدید خود می‌گوید که هنوز خواهان توافق است. پایگاه آمریکایی «سپانسیل استیدگرفت» در گزارشی می‌نویسد در سپتامبر ۲۰۲۴، از ترامپ پرسیده شد که آیا با توجه به اتهامات مبنی بر اینکه ایران می‌خواهد او را ترور کند، به دنبال دیپلماسی با ایران خواهد بود یا خیر. او گفت: «بله، من دیپلماسی با ایران را دنبال خواهم کرد، ما باید معامله کنیم، زیرا پذیرش عواقب عدم مذاکره با ایران غیرممکن است.» ترامپ همچنین علیه تحریم‌ها صحبت کرد و گفت که می‌خواهد آنها را لغو کند و صراحتا ایده تغییر رژیم به رهبری آمریکا در ایران را رد کرد. او در رد این مفهوم گفت: «ما حتی نمی‌توانیم خودمان را اداره کنیم». جمال عیدی کارشناس ایرانی مقیم آمریکا معتقد است که گزینه ترامپ برای مذاکره، با انتصاب‌های مقامات جنگ طلب در کاخ سفید که به مذاکره اعتقادی ندارند، دچار چالش خواهد شد.

#### اکنومیک

### اردوغان دنبال تجارت در شام

شبکه بلومبرگ در مطلبی، با اشاره به شرایط جاری در سوریه و اعلام «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهوری آمریکا مبنی بر تغییر سیاست کشورش در خاورمیانه، نوشت: ترکیه به دنبال استفاده از فرصت پیش آمده در این منطقه است و اگر وضعیت آنگونه که می‌خواهد پیش برود، صدها میلیارد دلار سود برایش در پی دارد.

در این گزارش بلومبرگ عنوان شد: رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهوری ترکیه به دنبال تهدید ترامپ برای تغییر سیاست واشنگتن در خاورمیانه، در پی استفاده از فرصت پیش آمده در سوریه پسانسد و آشدریس در غزه است.

به عقیده نویسنده این مطلب، اگر وضعیت آنگونه که اردوغان می‌خواهد پیش برود، می‌تواند صدها میلیارد دلار قراردادهای بازرسازی، تجاری و همچنین نفوذ ژئوپولیتیک برای آنکارا به ارمنان بیاورد.

هرچند به گفته مقامات و مسئولان ترکیه‌ای آگاه، نیروهای کرد مخالف ترکیه که تحت پشتیبانی آمریکا قرار دارند، از چالش‌های پیش روی رئیس‌جمهوری ترکیه است. از همین رو اردوغان به دنبال انحلال گروه‌های کرد است. هرچند تلاش وی برای مذاکرات با دولت‌ جو بایدن رئیس‌جمهوری پیشین آمریکا بی‌نتیجه ماند و وی اکنون در پی اعزام هیاتی به واشنگتن به همین منظور است.

بلومبرگ می‌افزاید: تلاش ترکیه برای انحلال کردهای سوری از طریق مذاکره با آمریکا در حالی بوده که واشنگتن از دیدبار از این گروه در نبرد علیه داعش استفاده کرده است. از همین رو ایالات متحده تاکنون درخواست‌های ترکیه در این زمینه را رد کرده است. حتی برخی ستاتوهای آمریکایی در ماه گذشته میلادی و پیش از به قدرت رسیدن ترامپ، تهدید به تحریم ترکیه کردند. اما اکنون شرایط در واشنگتن تغییر کرده است و ترامپ در اظهاراتی اردوغان را هم «دوست» و هم «شیطان» خواند و وی را به دلیل نفوذش در سوریه تحسین کرد.

##### منابع تجاری ترکیه در بازسازی سوریه

به گفته افراد نزدیک به دولت ترکیه، آنکارا می‌تواند سود بسیاری از محل بازرسازی این کشور بدست آورد. اردوغان امیدوار است باتوجه به عبور روزانه صدها کامیون متعلق به ترکیه از مرز سوریه برای رساندن مواد غذایی، دارو و مصالح ساختمانی، نقش بزرگ‌تری در بازرسازی سوریه ایفا کند. پس از سرنگونی بشار اسد، سهام تولیدکنندگان سیمان و فولاد در ترکیه افزایش یافت و پروازهای ترکیش ایرلاینز به دمشق پس از ۱۳ سال وقفه از روز پنجشنبه از سر گرفته شد.

اویتون اورهان کارشناس امور سوریه در «مرکز مطالعات خاورمیانه» در آنکارا در همین زمینه گفت: «ترکیه به دنبال تصاحب سهم اصلی بازرسازی در سوریه است. هنگامی که مخالفان اسد دمشق را تصرف کردند، ترکیه این فرصت را به دست آورد تا ثمره سال‌ها حمایت مستقیم و غیرمستقیم خود را ببیند». بلومبرگ سپس آورده است: ترکیه طی گفت‌وگو با آمریکایی‌ها دو خواسته خود را مطرح کرده است؛ نخست: تحویل یک حزب اتحاد دموکراتیک سوریه (YPG) که تحت حمایت ایالات متحده هستند، منحل شوند و دوم آنکه اعضای «پ‌ک‌ک» تحت فرماندهی نیروهای دموکراتیک سوریه، سلاح‌ها را کنار بگذارند و این کشور را ترک کنند.

بیستم ژانویه ۲۰۲۵ (۱۴۰۳/۱۱/۱)، دوره ریاست جمهوری بایدن به پایان رسید و دوران دوم ترامپ آغاز شد و مراسم انتقال قدرت، با برنامه‌های سرگرم‌کننده در واشنگتن جلب نظر کرد.

اما این انتقال قدرت را نمی‌توان، با سایر مراسم مقایسه کرد.

البته به لحاظ شکلی شباهت‌هایی با مراسم سنتی افتتاح ریاست جمهوری پیشین خواهد داشت. اما آنچه مهم می‌باشد، ماهیت و چگونگی انتقال است. اهمیت این بعد از انتقال قدرت، به ابعاد کیفی برمی‌گردد. آمریکا از دورانی خارج می‌شود و به دوران جدیدی وارد می‌شود. ماهیت این انتقال قدرت را چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟

برای پاسخ به این پرسش ابتدا باید «کارنامه بایدن» را سنجدید، سپس «برنامه ترامپ» را تجزیه و تحلیل کرد و سرانجام به موضوع «مدیریت تغییر و تحول در آمریکا» پرداخت که مترخ مشترک هر دو و البته با شیوه‌های متفاوت است.

دوران چهارساله بایدن از ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵، حداقل با دو فاصله‌گیری و دو چسبیدگی در رفتار او به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا قابل شناسایی است.

فاصله‌گیری اول را می‌توان در فاصله‌گیری بایدن از شعارهای انتخاباتی او مشاهده کرد.

از آنجکه که گفت فاصله گرفت یکی از بارزترین این موضوعات، در پیوستن مجدد آمریکا به برجام است.

او و همراهانش، در دوران مبارزات انتخاباتی، ضمن انتقاد از خروج ترامپ از برجام، اعلام داشتند که به آن توافق‌نامه بخواهند گشت. در عمل، اما فاصله گرفتند و اتفاق خاصی رخ نداد. البته این تنها فاصله‌گیری بایدن نبود. موارد متعدد دیگری را می‌توان ذکر کرد. اما، فاصله‌گیری دیگر که عمده‌تر و برجسته‌تر است، فاصله‌گیری بایدن و دولت او، از پایگاه سنتی حزب دمکرات یعنی کارگران و اقشار پایین اجتماع بود.

به گونه‌ای که در کمتر انتخاباتی مانند انتخابات ۲۰۲۴، این فاصله برجسته شد و میلیون‌ها نفر از اقشار کم درآمد آمریکایی نه فقط به دمکرات‌ها رأی ندادند، بلکه احساس پیوند بیشتری با ترامپ کردند. شکست دمکرات‌ها بدون تردید، ناشی از مجموعه‌ای از فاصله‌گیری‌ها می‌باشد.

اما بایدن چسبیدگی‌های عجیب و عمده‌ای را نشان داد. چسبیدگی او به قدرت و نامزد شدن مجدد او، در عین

## یادداشت

#### جایگاه ویژه شوراها در مدیریت محلی کشور

نهادهایی را تعیین کند که می‌توانند بر حسن اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های عمرانی دولت در استان نظارت کرده و حتی پیشنهاداتی ارائه کند. نمونه‌هایی باوجود انسداد بودن نشان می‌دهد که این شوراها در تصمیم‌گیری‌های مهمی در استان‌های مختلف نقش داشته‌اند. ازجمله تأمین منابع، تخصیص بودجه، و تدوین سیاست‌های اجرایی این نوسازی بافت‌های فرسوده در استان خراسان رضوی یا بررسی مسائل و مشکلات بخش کشاورزی و خرید تضمینی، بیمه، صادرات و تحویل محصولات کشاورزی در استان آذربایجان غربی تا تصمیم‌گیری برای ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی در شهرستان لنجان استان اصفهان یا رسیدگی به مشکلات مربوط به فاضلاب در استان خراسان جنوبی. اما چرا چنین نمونه‌هایی کمتر دیده می‌شود؟ آیا علت

این مسئله نبود آگاهی مردم از نقش و اختیارات این شوراهاست؟ شاید بسیاری از شهروندان از این فرصت‌های مشارکت بی‌خبرند و نمی‌دانند که می‌توانند از طریق این شوراها مشکلات محلی خود را پیگیری کنند. در انتخاب اعضای شورای بخش، اعضای شوراهای روستاهای واقع در بخش از میان خود، نمایندگانی را برمی‌گزینند. تعداد اعضای شورای بخش بسته به جمعیت منطقه معمولاً بین سه تا پنج نفر است. در شورای شهرستان نیز اعضای شوراهای شهرها و بخش‌های واقع در شهرستان، نمایندگانی را از میان خود برای عضویت در شورای شهرستان انتخاب می‌کنند. تعداد اعضای شورای شهرستان معمولاً بین پنج تا نه نفر است. اعضای شوراهای شهرستان‌های واقع در یک استان نیز نمایندگانی را از میان خود برای شورای استان انتخاب می‌کنند. تعداد اعضای شورای استان به تعداد شهرستان‌های آن استان بستگی دارد. در مرحله نهایی، اعضای شوراهای استان از میان خود نمایندگان را برای شورای عالی استان‌ها انتخاب می‌کنند. شورای‌عالی استان‌ها بالاترین مرجع شورایی در کشور است که وظیفه ارائه پیشنهادها و لایحه به مجلس شورای اسلامی را دارد. در مجموع، این روند انتخاباتی به‌گونه‌ای طراحی شده که نمایندگان محلی و منطقه‌ای در سطوح مختلف بتوانند نقش مؤثری در ارتباط میان مردم و مسئولان ایفا کنند. این مراحل گواه آن است که انتخابات شورای شهر و روستا صرفاً به معنای انتخاب مدیران شهری و شهردار نیست. بلکه آرای شهروندان یک شهر می‌تواند خطمشی آن‌ها را نیز نشان داده‌اشد.

### منتظر زلزله ترامپ باشید

# تکان‌های سنگین در روابط بین‌الملل

سید محمد کاظم سجادیور



یکی از مؤثرترین عوامل برقراری آتش‌بس معرفی می‌کنند. نمونه و نماد دیگر چسبیدگی او، مخالفت با هر راه حل سیاسی برای پایان جنگ اوکراین بود. این مخالفت ریشه در ایدئولوژی عمیقاً ضد روسی او دارد. در این خصوص حدود صد و هشتاد میلیارد دلار هزینه جنگ اوکراین کرد.

بایدن در نطق خداحافظی خود در ۱۵ ژانویه ۲۰۲۵ (۱۴۰۳/۱۰/۱۶) نکات مهمی در مورد وضعیت آمریکا بیان داشت منجمله از خط الیگارشسی جدیدی سخن گفت که ثروت و قدرت را متمرکز کرده و اکثریت را به حاشیه می‌برد.

بایدن به تقلید از آیزنهاور که شش دهه پیش از «خط مجموعه نظامی صنعتی» برای تسلط بر آمریکا سخن گفت، از خطر «مجموعه تکنولوژیک صنعتی» صحبت به میان آورد.

منظور او در کنار ترامپ ثروتمند قرار گرفتن افرادی مانند الون ماسک بود. اما نباید فراموش کرد که علیرغم بهبود عملی، شرایط اقتصادی و تولید ۱۸ میلیون شغل، بایدن و تیم او نتوانستند حس مثبتی در جامعه آمریکا ایجاد کنند و در مواردی شکاف‌های طبقاتی افزایش یافت. آمریکا در حال حاضر ۷۷۱۴۸۰ خانمان دارد که نسبت به سال ۱۸٪ افزایش را نشان می‌دهد.

به هرحال ترامپ رئیس‌جمهور شد و قدرت انتقال پیدا کرد، اما این انتقال قدرت،



کاهش اثربخشی شوراها شود. برخی از اعضای شوراهای موصوف اذعان دارند که عدم آموزش اعضای شوراها و در نتیجه عدم اطلاع کافی آن‌ها از قوانین، نقطه‌ضعف بزرگی محسوب می‌شود که برای ارتقای جایگاه این نهاد، این نقیصه باید مرتفع شده و آموزش‌های لازم قبل از نامزدگی به مجموعه شوراها داده شود.

این موانع باعث کاهش اثربخشی شوراها در نظارت و تصمیم‌سازی محلی می‌شود و گاه به تضاد منافع میان شوراها و نهادهای اجرایی منجر می‌گردد. طبق آخرین آمار، سال ۱۴۰۲ بیش از ۲۶۶ شکایت علیه مصوبات این شوراها در دیوان عدالت اداری به ثبت رسیده که ۱۶۶ مورد از آن به ابطال مصوبه ختم شده است.

بررسی‌ها همچنین نشان می‌دهد شیوه اطلاع‌رسانی از عملکرد شوراهای مذکور از شفافیت مطلوبی برخوردار نیست. میان ۲۰ شورای استان تنها ۴ شورا پایگاه اطلاع‌رسانی آنلاین دارند. همچنین تعداد اندکی از شوراهای شهرستان پایگاه اطلاع‌رسانی آنلاین ایجاد کرده یا حضوری در شبکه‌های اجتماعی دارند. همچنین، فرایند انتحاب اعضای این شوراها نیز کمتر اطلاع‌رسانی و معرض دید عموم تصمیمشان را ناده‌می‌گیرند.

به‌طور مثال در استان کردستان، شورای استان بر فعالیت ۳۳ شورای شهر، ۱۰ شورای شهرستان، ۱۶۰۰ شورای روستا و ۳۱ شورای بخش نظارت دارد، اما به گفته رئیس شورا، اختیارات آن‌ها به‌طور کامل واگذار نشده و اغلب در تصمیم‌گیری‌ها به حاشیه رانده شده‌اند. شورای کامیاران و سروآباد ابطال شورا اعلام نشده است. به گفته وی بودجه شورای استان نیز ناکافی است. حتی به سهم ۲ درصدی بودجه شوراهای شهر به آن پرداخت نمی‌شود. همچنین، همکاری لازم بین شوراهای شهر و شورای استان در اجرای طرح‌های عمرانی و فرهنگی وجود ندارد.

از اظهارات بالا می‌توان چنین استنباط کرد که گاهی اوقات ملاحظات سیاسی و فشارهای بیرونی بر شوراها، استقلال آنها را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. رابطه شوراها با نهادهای اجرایی، به‌ویژه شهرداری‌ها و استانداری‌ها، در بسیاری از موارد از هم‌راستایی و هماهنگی کافی برخوردار نیست.

ایسن عدم هماهنگی می‌تواند موجب

ساده نخواهد بود. بدین دلیل که اولاً ترامپ شخصیتی کاملاً متفاوت و با دستور کاری، واقعا بی‌سابقه در سیاست داخلی آمریکا به کاخ سفید وارد می‌شود. ثانیاً ترامپ در ارکان اداری او قصد دارد، زلزله‌ای در ارکان اداری و سیاسی آمریکا ایجاد کند، بی‌تردید نهاد‌های اصلی حکمرانی در آمریکا در دوران دوم ترامپ، دگرگون خواهند شد. حزب کارگر برای متقاعد کردن جمهوری خواهان در حمایت از توافق چاکوس شکست خورده است.

بورس جانسون، نخست‌وزیر پیشین انگلیس، نیز با جمهوری خواهان ارشد آمریکا برای مخالفت با توافق لابی کرده و در آگاه ساختن ترامپ نقشی کلیدی ایفا کرده است.

علاوه بر اعضای کنگره، گفته می‌شود که نزدیکان ترامپ، از جمله مارکو روبیو، وزیر امور خارجه و ایان ماسک، به‌طور خصوصی مخالفت خود را با این توافق ابراز کرده و پیش‌بینی می‌شود که رئیس‌جمهوری آمریکا در روزهای آتی این توافق را و تو کند.

#### استراتژیک

### آینده پژوهی و روابط بین‌الملل

«حسن فتاحی» در یادداشتی برای دیپلماسی ایرانی می‌نویسد: هدف این یادداشت تبیین دقیق و جامع ارتباط این دو ساحت نیست بلکه تلاشی برای ترویج توجه به آینده و واکاوی آینده محتمل است. آینده پژوهی نه به پیشگرانه Pre-active) کردن، بلکه به فعال (Proactive) و داینامیک کردن، پیش‌بینی روابط بین‌الملل نسبت به روندها، رویدادها و کنش‌های محلی می‌کند. درک درست از آینده روابط بین‌الملل به یک درک بوسترز از محیط آینده دنیا (Foresight) نیازمند است تا به شیوه‌ای سیستمی بیابیم

که چه چیزی احتمالاً ادامه دارد و چه چیزی تغییر می‌کند. آینده پژوهی مطالعه احتمالات آینده با تجزیه و تحلیل روندهای فعلی (Insight) و تاریخی (Hindsight) است. با این حال آینده پژوهی حرکت از حال به آینده نیست بلکه حرکت از آینده به زمان حال است. آینده پژوهان سعی می‌کنند دیدگاهی سیستمی یا کل نگر به دست آورند. آن‌ها دیدگاه خود را بر چندین رشته مختلف، عمدتاً بر روی مقوله‌های STEEP استوار می‌کنند. STEEP مخفف این عبارت است. Social, Technological, Economic, Environmental and Political آینده پژوهی یک علم است، چون مبانی معرفتی و نظری دقیق و متدولوژی علمی دارد. درک اینکه پیشرفت‌های خطی و بلند مدت هستند دیگر رایج نیست؛ جهان باید برای مواجه با اختلال و آشفتگی غیرمنتظره در همه سطوح و ساحت‌ها در سراسر کشورها، شهرها و جوامع و چالش‌ها و عواقب آن آمادگی داشته باشد و به این دلیل نسل آتی تحلیل‌ها باید جایگ، انعطاف‌پذیر و مجهز باشند. مسئولیت امروز ما ترویج نوآوری و مدل‌های تحلیل هماهنگ با الزامات و تغییرات دنیای جدید است. آینده پژوهی روابط بین‌الملل به معنی تقلا برای ربط نظریه‌ها و مفاهیم متداول این رشته با آموزه‌های آینده پژوهی به‌صورت آینده اکتشافی و هنجاری یا مطلوب به گونه ای که در برخی مقالات مشاهده شد، نیست؛ همچنین معنی تحلیل روابط و قضایای روابط بین‌الملل با متدهای آینده پژوهی نیست، زیرا در مطالعه آینده پژوهی صرفاً تمسک به متولوژی آینده پژوهی کافی نیست بلکه گمراه کننده نیز هست و موجب حصر تئوریک و متدولوژیک خواهد شد. بنظر می‌رسد خطاهای شناختی نسبت به استراتژی و فاصله گرفتن تعاریف و تفاسیر از «استراتژی» علاوه بر این، عدم شفافیت در قوانین و آیین‌نامه‌های اجرایی و مشکلات هماهنگی میان شوراها و نهادهای اجرایی، فرایندهای تصمیم‌گیری را پیچیده و مهمی می‌کند.

گرچه شورای‌عالی استان پایگاه اطلاع‌رسانی به‌روز و مرتبی دارد و رویدادها و فعالیت شوراهای استان را پوشش می‌دهد. قدردمسلم میزان توجه به شوراهای اسلامی از سوی مردم، رسانه‌ها و همچنین سیاست‌مداران چه در سطح ملی و چه در سطح محلی می‌تواند تحولی در سطح عملکرد این شوراها ایجاد کند. اطلاع از وظایف، اختیارات و ابزارهای نظارتی شوراهای اسلامی برای مردم روشن می‌سازد این تصمیم‌گیری ارتباطی میان آن‌ها و مدیران محلی هستند و می‌توانند در نظارت بر پروژه‌ها و بودجه‌های استانی و انتقال مشکلات منطقه به مدیران ارشد نقش ایفا کنند. همچنان که این شوراها می‌توانند سطح شفافیت را از طریق اطلاع‌رسانی منظم و ارتباط با رسانه‌ها را ارتقا بخشند و توجه رسانه‌ها را به مسائل منطقه خود جلب کنند.

#### ژئوپولیتیک

### اقدام آمریکا علیه توافق موریس و بریتانیا

روزنامه دبلی تلگراف خیر داد که اطرافیان رئیس‌جمهوری آمریکا به بهانه امکان جاسوسی ایران از تاسیسات نظامی این کشور، از تصمیم نخست‌وزیر انگلیس برای تحویل مجمع الجزایر چاگوس به کشور موریس انتقاد کرده و از دونالد ترامپ خواستند تا مانع از اجرایی شدن تصمیم دیوان لاهه شود.

این روزنامه انگلیسی نوشت که در آستانه نخستین تماس تلفنی کی بر استارمر و دونالد ترامپ، نزدیکان و متحدان رئیس‌جمهوری جمهوریخواه آمریکا از وی خواسته‌اند تا این توافق را نابود کند.

پیشتر موریس و ایران مذاکراتی را در مورد گشایش شعب دانشگاه‌های ایران در این جزیره آغاز کرده بودند و به ادعای دبلی تلگراف کارشناسان امنیتی نگرانند که از این امکان برای جاسوسی از پایگاه آمریکایی دیگو گارسیا استفاده شود.

در سال ۲۰۲۱، دیوان بین‌المللی دادگستری حاکمیت انگلیس بر جزایر مذکور را رد و خواهان تحویل آنها به موریس شده بود.

بر اساس توافق پیشنهادی دولت کارگر، انگلیس کنترل مجمع الجزایر راهبردی چاگوس در اقیانوس هند را به موریس واگذار می‌کند.

جزیره دیگو گارسیا، محل استقرار پایگاه نظامی آمریکا نیز در این مجمع الجزایر قرار داشته و بناست که لندن آن را به مدت ۱۰۰ سال و به میزان ۹ میلیارد پوند اجاره کند. جان کندی، سناتور جمهوری‌خواه ایالت لوئیزیانا، در مطلبی اختصاصی برای دبلی تلگراف، نسبت به تلاش‌های ایران برای «تعمیق روابط» با موریس هشدار داد و ادعا کرد که واگذاری جزایر چاگوس امنیت انگلیس و آمریکا را تهدید می‌کند.

جیم ریش، رئیس‌جمهوری خواه کمیته روابط خارجی سنسنا نیز با این توافق مخالفت کرد. مخالفت این سناتور از آن جهت مهم قلمداد می‌شود که وی علاوه بر آنکه متحد ترامپ است، یکی از نزدیک ترین چهره‌های جمهوری خواه به دیوید لمی، وزیر امور خارجه انگلیس محسوب می‌شود. به نوشته این روزنامه، مذاخه وی ضربه بزرگی به دولت انگلیس وارد خواهد کرد چرا که نشان می‌دهد تلاش‌های حزب کارگر برای متقاعد کردن جمهوری خواهان در حمایت از توافق چاکوس شکست خورده است.

بورس جانسون، نخست‌وزیر پیشین انگلیس، نیز با جمهوری خواهان ارشد آمریکا برای مخالفت با توافق لابی کرده و در آگاه ساختن ترامپ نقشی کلیدی ایفا کرده است.

علاوه بر اعضای کنگره، گفته می‌شود که نزدیکان ترامپ، از جمله مارکو روبیو، وزیر امور خارجه و ایان ماسک، به‌طور خصوصی مخالفت خود را با این توافق ابراز کرده و پیش‌بینی می‌شود که رئیس‌جمهوری آمریکا در روزهای آتی این توافق را و تو کند.

#### استراتژیک

### آینده پژوهی و روابط بین‌الملل

«حسن فتاحی» در یادداشتی برای دیپلماسی ایرانی می‌نویسد: هدف این یادداشت تبیین دقیق و جامع ارتباط این دو ساحت نیست بلکه تلاشی برای ترویج توجه به آینده و واکاوی آینده محتمل است. آینده پژوهی نه به پیشگرانه Pre-active) کردن، بلکه به فعال (Proactive) و داینامیک کردن، پیش‌بینی روابط بین‌الملل نسبت به روندها، رویدادها و کنش‌های محلی می‌کند. درک درست از آینده روابط بین‌الملل به یک درک بوسترز از محیط آینده دنیا (Foresight) نیازمند است تا به شیوه‌ای سیستمی بیابیم

که چه چیزی احتمالاً ادامه دارد و چه چیزی تغییر می‌کند. آینده پژوهی مطالعه احتمالات آینده با تجزیه و تحلیل روندهای فعلی (Insight) و تاریخی (Hindsight) است. با این حال آینده پژوهی حرکت از حال به آینده نیست بلکه حرکت از آینده به زمان حال است. آینده پژوهان سعی می‌کنند دیدگاهی سیستمی یا کل نگر به دست آورند. آن‌ها دیدگاه خود را بر چندین رشته مختلف، عمدتاً بر روی مقوله‌های STEEP استوار می‌کنند. STEEP مخفف این عبارت است. Social, Technological, Economic, Environmental and Political آینده پژوهی یک علم است، چون مبانی معرفتی و نظری دقیق و متدولوژی علمی دارد. درک اینکه پیشرفت‌های خطی و بلند مدت هستند دیگر رایج نیست؛ جهان باید برای مواجه با اختلال و آشفتگی غیرمنتظره در همه سطوح و ساحت‌ها در سراسر کشورها، شهرها و جوامع و چالش‌ها و عواقب آن آمادگی داشته باشد و به این دلیل نسل آتی تحلیل‌ها باید جایگ، انعطاف‌پذیر و مجهز باشند. مسئولیت امروز ما ترویج نوآوری و مدل‌های تحلیل هماهنگ با الزامات و تغییرات دنیای جدید است. آینده پژوهی روابط بین‌الملل به معنی تقلا برای ربط نظریه‌ها و مفاهیم متداول این رشته با آموزه‌های آینده پژوهی به‌صورت آینده اکتشافی و هنجاری یا مطلوب به گونه ای که در برخی مقالات مشاهده شد، نیست؛ همچنین معنی تحلیل روابط و قضایای روابط بین‌الملل با متدهای آینده پژوهی نیست، زیرا در مطالعه آینده پژوهی صرفاً تمسک به متولوژی آینده پژوهی کافی نیست بلکه گمراه کننده نیز هست و موجب حصر تئوریک و متدولوژیک خواهد شد. بنظر می‌رسد خطاهای شناختی نسبت به استراتژی و فاصله گرفتن تعاریف و تفاسیر از «استراتژی» علاوه بر این، عدم شفافیت در قوانین و آیین‌نامه‌های اجرایی و مشکلات هماهنگی میان شوراها و نهادهای اجرایی، فرایندهای تصمیم‌گیری را پیچیده و مهمی می‌کند.

گرچه شورای‌عالی استان پایگاه اطلاع‌رسانی به‌روز و مرتبی دارد و رویدادها و فعالیت شوراهای استان را پوشش می‌دهد. قدردمسلم میزان توجه به شوراهای اسلامی از سوی مردم، رسانه‌ها و همچنین سیاست‌مداران چه در سطح ملی و چه در سطح محلی می‌تواند تحولی در سطح عملکرد این شوراها ایجاد کند. اطلاع از وظایف، اختیارات و ابزارهای نظارتی شوراهای اسلامی برای مردم روشن می‌سازد این تصمیم‌گیری ارتباطی میان آن‌ها و مدیران محلی هستند و می‌توانند در نظارت بر پروژه‌ها و بودجه‌های استانی و انتقال مشکلات منطقه به مدیران ارشد نقش ایفا کنند. همچنان که این شوراها می‌توانند سطح شفافیت را از طریق اطلاع‌رسانی منظم و ارتباط با رسانه‌ها را ارتقا بخشند و توجه رسانه‌ها را به مسائل منطقه خود جلب کنند.